

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní žalobce: **M. K.**, zast. Mgr. Lukášem Míšou, advokátem se sídlem Martinkova 854/5, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 6. 2015, č. j. MPSV-UM/3739/15/9S-VYK, sp. zn. SZ/392/2015/4S-VYK,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 9. 6. 2015, č. j. MPSV-UM/3739/15/9S-VYK, sp. zn. SZ/392/2015/4S-VYK **se zrušuje** pro vady řízení a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Účastníkům **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů právního zástupce žalobce Mgr. Lukáše Míši, advokáta se sídlem Martinkova 854/5, 602 00 Brno, **se určuje** částkou 4.719 Kč, která bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 6. 2015, č. j. MPSV-UM/3739/15/9S-VYK, sp. zn. SZ/392/2015/4S-VYK bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Jihlavě, kontaktní pracoviště Třebíč (dále též „úřad práce“), jímž nebyla přiznána žalobci dávka mimořádné okamžité pomoci z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví s uvedením, že ho nelze považovat za osobu v hmotné nouzi, neboť neuvedl konkrétní adresu a místo jeho skutečného pobytu a úřad práce nemohl ověřit jeho celkové sociální a majetkové poměry, uvedené rozhodnutí bylo potvrzeno.

Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce dne 25. 8. 2015 blanketní žalobu s tím, že je krácen na svých právech a zároveň požádal o ustanovení zástupce pro řízení. Dne 11. 9. 2015 doplnil blanketní podání s tím, že bytovou otázku nemá vyřešenou, dříve přebýval v dřevěné chatrči bez elektrické energie vody a WC, což se odrazilo na zhoršení zdravotního stavu s trvalými následky. Měsíční výdaje na domácnost, tj. výši nájemného poplatku za užívání bytu nebyl schopen vyčíslit, neboť bydlí různě (v poskytnutém vozidle, zřídka u známých i přátel). Nemá žádné smlouvy o stavebním spoření, pojištění, připojištění a jiné pravidelné platby. Náklady na jídlo a ošacení nebyl schopen vyčíslit, neboť mu pomáhají různé osoby. Jeho zdravotní stav je neuspokojivý, trpí těžkou poruchou statiky a dynamiky páteře s omezenou hybností páteře a tělesného aparátu, s totálním selháním imunitního systému a s poruchou zažívacího traktu. Je rozvedený, žije sám, nedisponuje žádným bankovním účtem, několik let je veden jako uchazeč o zaměstnání. Bez stálého bydlení je téměř více jak sedm let. Byl poživitelem dávky – příspěvku na živobytí, který mu byl od července roku 2013 odejmut, je zcela bez finančních prostředků.

Usnesením zdejšího soudu ze dne 30. 11. 2015, č. j. 22 A 53/2015-28 byla žalobci ustanovena pro řízení o soudním přezkoumání rozhodnutí správního orgánu Mgr. Vlasta Svobodová, advokátka se sídlem Karlovo náměstí 15/9, 674 01 Třebíč.

Usnesením tohoto soudu ze dne 16. 2. 2016, č. j. 22 A 56/2015-40 byla žaloba odmítnuta (výrok I.) a ustanovená advokátka byla zproštěna povinnosti zastupovat žalobce v předmětném řízení a zároveň jí byla přiznána odměna za zastupování (výrok II. a III.). Dále bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV.). Na základě kasační stížnosti žalobce rozsudkem ze dne 8. 6. 2016, č. j. 2 Ads 59/2016-38 (dále též „NSS“) bylo usnesení zdejšího soudu ze dne 16. 2. 2016 ve výrocích I. a IV. zrušeno a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Ve zbytku byla kasační stížnost zamítnuta. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Lukáši Míšovi (viz usnesení NSS ze dne 12. 4. 2016, č. j. 2 Ads 59/2016-19) byla přiznána odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 1.573 Kč. Tato částka mu byla vyplacena z účtu NSS do 60 dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu posoudil dvě podání žalobce sice ze dne 8. 9. 2015 (doručeno soudu dne 11. 9. 2015) a ze dne 29. 9. 2015 (podáno dne 10. 9. 2015, založeno ve spise, ačkoliv je zřejmo, že žalobce jej adresoval ke sp. zn. 33 A 45/2015), která jsou shodného obsahu a posoudil zda alespoň v základních rysech

neobsahují žalobní body a doznal ve shodě s rozsudkem NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, že by i jen v nejhrubších obrysech lze dovodit, že z učiněných podání žalobce jsou seznatelné skutkové děje a okolnosti o něž žalobce opíral žalobní námitky a které považoval za relevantní k jím tvrzené nezákonnosti správního rozhodnutí, tudíž, že se jedná o včasné doplnění žaloby, která byla ještě upřesněna právním zástupcem žalobce podáním ze dne 5. 10. 2016, v němž zdůraznil, že žalobce popsal pravdivě okolnosti ohledně místa jeho aktuálního skutečného pobytu. Není tedy pravdou, že by záměrně místo svého skutečného pobytu nesdělil. Úřad práce měl tak učinit místní šetření dle skutečností popsanych žalobcem, což však neučinil. Navíc žalobce ani nebyl vyzván v průběhu řízení k tomu, aby doplnil zcela zásadní tvrzení o místě skutečného pobytu s odůvodněním, že k tomu byl údajně vyzván již 7 dnů před podáním žádosti, kterou bylo řízení zahájeno. Takový postup je však nezákonný a porušující práva žalobce. Dále žalobce shledal rozpor v odůvodnění rozhodnutí žalovaného mající vliv na jeho zákonnost. Žalovaný konstatuje v rekapitulační části odůvodnění rozhodnutí, že žalobce nebyl ani vyzván k uvedení místa skutečného pobytu jako rozhodné skutečnosti pro rozhodnutí o žádosti, ale v odůvodnění výroku rozhodnutí naopak uvádí, že o tomto byl poučen ve výzvě ze dne 22. 12. 2014. V závěru odůvodnění pak hovoří o výzvě ze dne 10. 12. 2014, která měla být dne 22. 12. 2014 jen doručena, přičemž není vůbec zřejmé, zda se jedná o stejný dokument a zda vůbec byl v tomto řízení vydán a žalobci kdy doručen.

Není tedy pravdou, že by záměrně místo svého skutečného pobytu žalobce nesdělil. Úřad práce měl tak učinit místní šetření dle skutečností popsanych žalobcem, což však neučinil. Pokud nechtěl žádosti žalobce vyhovět bez dalšího a považovat žalobce za osobu bez přístřeší, u níž by nevyžadoval splnění podmínky sdělení přesného pobytu, měl učinit místní šetření dle skutečností popsanych žalobcem, případně se s ním snažit spojit tak, aby zjistil místo pobytu žalovaného v danou chvíli. Úřad práce však na místo toho na ověření místa pobytu žalobce zcela rezignoval a vydal zamítavé rozhodnutí, v němž uvedl, že žalobce místo svého skutečného pobytu již od roku 2013 záměrně nesděluje. Takový postup je však nezákonný, jelikož nemá oporu ve spisu a dále je založen na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci. Poměry žalobce od odejmutí příspěvku na živobytí do podání žádosti v této věci se ještě zhoršily. Jmenovaný uvedl pravdivé informace o tom, že přebývá často jen v autě zcela bez přístřeší, ovšem úřad práce přesto požadoval sdělení adresy bydliště a kvůli jejímu nedoložení žádost žalobce zamítl, když při tom mohl od žalobce například telefonicky vyžádat místo pobytu v danou chvíli a učinit na tomto místě ať už by se nacházelo kdykoliv místní šetření. To však neučinil a žalovaný takový postup posvětil jako zákonný. K tomu žalobce uvedl, že ze spisu vyplývá, že žádost byla podána dne 29. 12. 2014, úřad práce rozhodl až dne 19. 3. 2015 a žalovaný dne 9. 6. 2015. Řízení tak trvalo bezmála půl roku, což žalobce považuje za samostatnou vadu mající vliv na zákonnost řízení. Jak uvedl žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí, žalobce nebyl ani vyzván v průběhu řízení k tomu, aby doplnil zcela zásadní tvrzení o místě skutečného pobytu s odůvodněním, že k tomu byl údajně vyzván již sedm dnů před podáním žádosti, kterou bylo řízení zahájeno. Takový postup je však nezákonný a porušující práva žalobce.

V závěru svého rozhodnutí žalovaný vysvětlil, proč žalobce nevyrozuměl o právu seznámit se s podklady rozhodnutí před jeho vydáním. Pominul ale tvrzení jmenovaného, že bez právní pomoci není schopen porozumět rozhodnutí úřadu práce a o věci rozhodovat, aniž

by odvolání obsahovalo konkrétní věcný odvolací bod, pouze na základě blanketního odvolání. Žalovaný měl však v tomto případě žalobce vyrozumět před vydáním rozhodnutí, že hodlá bez dalšího rozhodnout, aby byl jeho postup pro žalobce srozumitelný a předvídatelný, tedy aby žalobce věděl, že má poslední možnost doplnit své odvolání o věcné vyjádření. To se však nestalo. Navrhl proto, aby přezkoumávané rozhodnutí žalovaného i úřadu práce bylo zrušeno a věc vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 7. 11. 2016 popsal genezi vývoje postupu správního orgánu. Ze spisové dokumentace vyplynulo, že dne 28. 11. 2014 žalobce telefonicky sdělil, že podává čtyři žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc, a to žádost o mimořádnou okamžitou pomoc z důvodu ohrožení sociálním vyloučením, z důvodu újmy na zdraví, dále pak mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu jednorázového výdaje k uhrazení cestovného k nařízeným soudním jednáním a mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu poplatku za svoz komunálního odpadu za rok 2013 a 2014. Dne 3. 12. 2014 bylo úřadu práce doručeno podání žalobce nazvané jako žádost o mimořádnou okamžitou pomoc za měsíc listopad 2014 z důvodu ohrožení osoby sociálním vyloučením, dále z důvodu újmy na zdraví, z důvodu nezbytného jednorázového výdaje k uhrazení cestovného k nařízeným soudním jednáním soudy ČR, popř. cestovného k návštěvě soudů v ČR za účelem nahlížení do spisů o úhradu poštovného a nákladů na tisk a kopírování dokumentů doručovaných úřadům, institucím a soudům a z důvodu nezbytného jednorázového výdaje k úhradě poplatků za svoz komunálního odpadu za rok 2013 a 2014. Současně požádal, aby jeho žádosti byly postoupeny k vyřízení Úřadu práce ČR – krajské pobočce Brno, neboť dne 28. 9. 2014 a 27. 11. 2014 vznesl námitku podjatosti všech pracovníků krajské pobočky Úřadu práce v Jihlavě, kontaktní pracoviště Třebíč včetně ředitele této pobočky. Téhož dne bylo úřadu práce doručeno další podání nazvané jako doplnění žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc z důvodu vážné újmy na zdraví ze dne 28. 11. 2014, ve kterém uvedl, že je dlouhodobě veden na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání a není pro něj pracovní uplatnění. Uvedl, že se nachází ve složité sociální situaci, nemá žádné finanční prostředky a jeho přátelé mu již bydlení zdarma neposkytují. Dále uvedl, že žádost o mimořádnou okamžitou pomoc z důvodu vážné újmy na zdraví podává z důvodu dlouhodobé neuspokojivé sociální situace, kdy mu byla úřadem práce od července roku 2013 bezdůvodně zastavena výplata příspěvku na živobytí. Výzvou ze dne 10. 12. 2014 byl vyzván, aby všechny avizované žádosti včetně žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc z důvodu újmy na zdraví doručené dne 3. 12. 2014 podal na tiskopisu předepsaném Ministerstvem práce a sociálních věcí a pro vyhodnocení nároku na dávku doložil údaje o jeho celkových majetkových a sociálních poměrech a informace o současném bydlišti. Byl poučen, že tyto skutečnosti je povinen doložit do 8 dnů ode dne oznámení výzvy. Žádost o dávku podal žalobce dne 29. 12. 2014 na tiskopisu označeném „žádost o mimořádnou okamžitou pomoc.“ Uvedl, že je trvale hlášen na adrese, doručovací adresu má na adrese:, a zároveň uvedl, že nemá žádných finančních prostředků, tudíž již asi 10 let nedisponuje žádným bankovním účtem. Dne 16. 2. 2015 byl úřadem práce vyrozuměn v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti ve stanovené lhůtě se vyjádřit k podkladům pro rozhodnutí v předmětné žádosti. Na toto vyrozumění nereagoval. Následně poté vydal úřad práce rozhodnutí ve věci dne 19. 3. 2015, proti kterému podal žalobce odvolání s tím, že jej doplní až po prostudování spisu advokátem. Vzhledem k tomu, že k žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc ze dne 29. 12. 2014 nedoložil veškeré rozhodné skutečnosti pro stanovení nároku na dávku a její výši, neboť neuvedl přesnou adresu

jeho skutečného pobytu a před práce tak nemohl posoudit jeho celkové sociální a majetkové poměry, nemohl provést šetření v místě bydliště žalobce a posoudit tak, zda je skutečně osobou v hmotné nouzi a má nárok na požadovanou dávku pomoci v hmotné nouzi, doznal žalovaný, že úřad práce postupoval v souladu s platnými právními předpisy, neboť žalobce nesplnil povinnost žadatele o dávku dle § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Žalovaný usoudil, že údaje uvedené v žádosti o předmětnou dávku, kdy žalobce v žádosti pouze nekonkrétně uvedl, že skutečně bydlí různě, jinde (neuvedl, že je osobou bez příštíře) není možné považovat za přesně uvedenou adresu jeho pobytu. Z úřední činnosti je známo, že přebývá v autě, neuvedl však přesné místo, kde vozidlo parkuje, nebo kde získává finanční prostředky na provoz auta. Žalovaný byl proto toho názoru, že v důsledku nesdělení místa skutečného pobytu žalobcem úřad práce neměl možnost provést místní šetření, ani ověřit celkové sociální a majetkové poměry jmenovaného a posoudit tak, zda je skutečně osobou v hmotné nouzi.

V závěru svého rozhodnutí žalovaný vysvětlil, proč žalobce nevyrozuměl o právu seznámit se s podklady rozhodnutí před jeho vydáním, pominul i tvrzení jmenovaného, že bez právní pomoci není schopen porozumět rozhodnutí úřadu práce a o věci rozhodovat, aniž by odvolání obsahovalo konkrétní věcný odvolací bod, pouze na základě blanketního odvolání. K tomu žalovaný uvedl, že postupoval v souladu s § 81 odst. 1, § 82 odst. 2 a § 37 odst. 2 správního řádu. Současně však uvedl, že správní řád připouští, že neuvedení tohoto rozsahu dle citovaných právních ustanovení, tj. v jakém rozsahu je rozhodnutí napadáno, není nezbytné, protože v případě jeho neuvedení stanoví fikci, že se účastník řízení domáhá zrušení celého rozhodnutí. Ohledně namítaného konstatování, že žalobce nebyl dlouhodobě schopen zajistit si právní zastoupení, uvedl, že i z dalších odvolacích řízení ve věci žalobce vedený v průběhu delšího časového úseku je zřejmé, že vždy shodně v odvolání uváděl, že je možné ve věci rozhodnout až poté, co si vyhledá právního zástupce, který se seznámí se spisem, přičemž právního zástupce si však nikdy nevyhledal.

Na základě výše uvedeného navrhl žalovaný zamítnutí žaloby.

Ve správním spise se nachází záznam telefonického hovoru žalobce s pracovníkem úřadu práce ze dne 28. 11. 2014, ve kterém sděluje, že podává čtyři žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc, sice z důvodu sociálního vyloučení, z důvodu újmy na zdraví, z důvodu jednorázového výdaje – cestovné k soudu a institucím a z důvodu jednorázového výdaje – úhrada poplatků za svoz odpadu za rok 2013 a 2014 a současně žádost o dávku příspěvek na živobytí, a to vše za měsíc listopad. Dále v žádosti ze dne 27. 11. 2014 (doručeno úřadu práce dne 3. 12. 2014) uvedl, že předmětnou žádost podává z důvodů vhodnosti, neboť vznesl námitku podjatosti k svému označenému úřadu včetně ředitele pobočky Úřadu práce v Třebíči a jelikož tedy o této námitce nebylo nadřízeným orgánem doposud rozhodnuto, aby tak nedošlo k průtahům v rozhodování o žádostech, žádal úřad práce, aby všechna podání byla odeslána k jinému úřadu práce. Dne 3. 12. 2014 pak zaslal úřadu práce doplnění ve sdělení do podané žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc za měsíc listopad 2014 z důvodu újmy na zdraví, ve které popisuje neuspokojivý zdravotní stav, finanční potíže i celkově jeho svízelnou sociální a rodinnou situaci. Výzvou úřadu práce ze dne 10. 12. 2014 byl žalobce vyzván k doplnění a doložení žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc z důvodu újmy na zdraví doručené dne 3. 12. 2014 s tím, že v souladu s § 69 zákona o pomoci v hmotné nouzi je nutno

podat žádost na tiskopise předepsaném ministerstvem práce a sociálních věcí. Pro vyhodnocení nároku na dávku je třeba dále doložit údaje o celkových majetkových a sociálních poměrech a informace o současném bydlišti. Zároveň mu byla uložena lhůta osmi dnů ode dne oznámení k uvedení požadovaných skutečností. Výzva byla doručena jmenovanému dne 22. 12. 2014. Dne 29. 12. 2014 předložil žalobce žádost o mimořádnou okamžitou pomoc, v níž uvedl jeho skutečný pobyt, adresu pro doručování, rodinný stav (rozvedený) s tím, že se odvolal na přílohu předmětné žádosti ze dne 22. 12. 2014 doručené úřadu práce dne 29. 12. 2014. Ve spise se dále nachází vyrozumění účastníka správního řízení ze dne 29. 1. 2015, dle které se mohl vyjádřit k podkladům rozhodnutí v předmětné žádosti, což mu bylo doručeno dne 16. 2. 2015. Žalobce nereagoval, a proto ve věci bylo vydáno dne 19. 3. 2015, č. j. 15883/2015/TRE, sp. zn. UP/276231/2014/HN, rozhodnutí. Dne 15. 4. 2015 podal žalobce blanketní odvolání, v němž mj. žádal o poskytnutí dostatečné lhůty pro doplnění podaného odvolání poté, co bude vyřešena otázka jeho právního zastoupení v předmětném řízení. K této žádosti žalovaný nepřihlédl a dne 9. 6. 2015 vydal rozhodnutí, které je předmětem soudního přezkumu.

Soudní jednání ve věci se konalo dne 17. 8. 2017. Žalobce se k jednání nedostavil, jeho neúčast byla řádně omluvena přítomným právním zástupcem. Žalovaný neúčast při jednání omluvil písemně dne 16. 8. 2017, nenavrhoval odročení jednání. Z vyjádření právního zástupce žalobce vyplynulo, že správní orgány nedostatečným způsobem zhodnotily skutkové okolnosti uváděné žalobcem. Argumenty, o něž opíral zástupce žalobce nezákonnost napadeného rozhodnutí, byly shodné s argumenty uvedenými v doplnění žaloby ze dne 5. 10. 2016. Uvedl, že řízení ve věci mimořádné okamžité pomoci z důvodu újmy na zdraví, bylo zahájeno podáním žádosti žalobce dne 29. 12. 2017. Po podání žádosti neučinil úřad práce žádnou výzvu k osobě podatele za účelem doplnění žádosti potřebnými skutečnostmi. Výzva ze dne 10. 12. 2014 byla vydána před zahájením řízení, takový postup je v rozporu se správním řádem a je nezákonný. Vadu neodstranil ani žalovaný, proto navrhl, aby rozhodnutí obou správních orgánů byla zrušena a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Zároveň upustil od provedení důkazů výsledkem žalobce, jak uplatnil v doplnění žaloby ze dne 5. 10. 2016.

Právní posouzení:

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále též „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba přípustná (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

Soud přezkoumal obě napadená správní rozhodnutí, jakož i řízení předcházející jejich vydání, a to v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

Žaloba je důvodná.

Soud při svém rozhodování vycházel z následujících skutečností, úvah a závěrů:

Přednostně se zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť se jedná o tak závažnou vadu, že se jí musí zabývat i tehdy, pokud by to žalobce nenamítal, tedy z úřední povinnosti. Je-li totiž správní rozhodnutí nepřezkoumatelné, lze jen stěží uvažovat o jeho přezkumu správním soudem, což ostatně vyplývá již z lingvistické stránky věci, kdy nepřezkoumatelné rozhodnutí logicky nelze věcně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí tedy obvykle bývá překážkou posouzení důvodnosti dalších žalobních námitek, což však v daném případě nenastalo.

K nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí pro nedostatek důvodů uvedl Vrchní soud v Praze v rozsudku ze dne 26. 2. 1993, sp. zn. 6 A 48/92, SJS 27/0, SP č. 27/1994, že *„Z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy za vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej případně vedly k uložení sankce v konkrétní výši. Z odůvodnění správního rozhodnutí musí jednoznačně vyplývat, že se správní orgán posuzovanou věcí zabýval, neopomenul žádné účastníkovy námitky a přihlédl i k námitkám strany druhé. Užití argumenty a úvahy správního orgánu nesmí vzbudit pochybnosti o jeho nezávislosti a odbornosti. Z odůvodnění musí plynout vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelným, neboť by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle.“*

Při výkladu pojmu „nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu“ vyšel zdejší soud dále i z konstantní judikatury vztahující se k nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí, která je shrnuta např. v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 2 As 85/2011-170 všechny rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz), kde je mj. uvedeno: *„K vymezení rozsahu přezkoumatelnosti soudních rozhodnutí přispěl Ústavní soud, který např. v nálezu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, publ. ve Sb.n.u. ÚS, svazek 45, nález 64, str. 77, vyslovil, že odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval soud při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena.“* Ústavní soud rovněž v nálezu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08 (dostupný na nalus.usoud.cz) také konstatoval: *„Soudy jsou povinny své rozhodnutí řádně odůvodnit; jsou povinny též vysvětlit, proč se určitou námitkou účastníka řízení nezabývaly (např. proto, že nebyla uplatněna v zákonem stanovené lhůtě). Pokud tak nepostupují, porušují právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny.“* V tomto nálezu Ústavní soud dále vyslovil, že *„... je-li povinností krajských soudů vyplývající z práva na spravedlivý proces podle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod to, aby se vypořádaly i s námitkami žalobců uplatněnými opožděně, a to z pohledu včasnosti jejich uplatnění, tím spíše je dána povinnost krajských soudů vypořádat se s námitkami uplatněnými v žalobě, tedy řádně a včas“.* Z konstantní judikatury Ústavního soudu (např. nález ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, publ. ve Sb. n. u. ÚS, svazek 3, nález 34, str. 257, a nález ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, publ. ve Sb. n. u. ÚS, svazek 8, nález 85, str. 287) také vyplývá, že jedním z požadavků vyplývajících z práva

na spravedlivý proces a z principů právního státu je povinnost soudů svá rozhodnutí odůvodnit. Ve správním soudnictví nachází tato zásada vyjádření v ustanovení § 54 odst. 2 s.ř.s. Z odůvodnění rozsudku musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelné, protože by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces.

Také Nejvyšší správní soud ve svých rozsudcích opakovaně vyslovil, že není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, a také rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, www.nssoud.cz). Obdobně v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2007, č. j. 1 Afs 53/2007-34 (dostupný na www.nssoud.cz), bylo vysloveno, že „... je povinností soudu stranám sporu ozřejmit, jakými úsudky byl veden a k jakým závěrům dospěl“. V této souvislosti lze také poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007-64, dostupný na www.nssoud.cz, v němž se uvádí, že v situaci, kdy „... je část odůvodnění rozsudku krajského soudu, v níž se měl krajský soud vyjádřit ke skutkovým a právním otázkám vyplývajícím z uplatněných žalobních bodů, tvořena z valné části toliko pasážemi převzatými bez dalšího komentáře z publikovaného judikátu v jiné, skutkově i právně odlišné věci, aniž by krajský soud zároveň vyložil, jaký význam mají tyto převzaté závěry pro jeho rozhodnutí ve věci, je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů“. Za nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost pak lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS). Také správní rozhodnutí lze považovat za nepřezkoumatelné buď pro nedostatek důvodů, nebo pro nesrozumitelnost. Stejně závěry je třeba zásadně vztáhnout i na rozhodnutí správních orgánů.

Důvod, pro který krajský soud v předmětné věci zrušil napadené rozhodnutí, je dán nezákonným postupem správního orgánu, jímž argumentoval i žalobce.

Podle § 69 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů řízení o přiznání dávky se zahajuje na základě písemné žádosti osoby, není-li dále stanoveno jinak (§70), podané příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

Správní řízení je možné zahájit na žádost nebo z moci úřední. Ze zvláštních zákonů vyplývá, zda zahájení řízení je v rukou účastníka řízení, vychází-li se tedy ze zásady dispoziční, nebo zda je zahajuje správní orgán na základě zásady oficality. V případě § 69 zákona o hmotné nouzi se jedná pouze o řízení zahajované na žádost, tedy řízení o žádosti. Žádost vyjadřuje aktivní přístup účastníka k řízení. Pro zahájení řízení o žádosti je rozhodující časový okamžik, kdy byla **žádost doručena** orgánu, který je věcně a místně příslušný. V daném případě žádost o mimořádnou okamžitou pomoc z důvodu újmy na zdraví sepsaná dne 22. 12. 2014 podal žalobce dne 29. 12. 2014, což úřad práce potvrdil ve vyznamění účastníka správního řízení ze dne 29. 1. 2015, taktéž i v rozhodnutí ze dne 19. 3. 2015 i napadeném rozhodnutí. Navíc ve výzvě ze dne 10. 12. 2014 uvádí úřad práce, že v souladu s § 69 zákona o hmotné nouzi je nutno podat žádost na tiskopise předepsaném Ministerstvem práce a sociálních věcí. Žádost o zahájení řízení je nutné považovat za podání ve smyslu § 37 správního řádu. V případě žalobce uvedená žádost podaná na předepsaném tiskopisu obsahuje vyplněné údaje o jeho stavu (rozvedený), uvedení trvalého pobytu na adrese i doručovací adresu na adrese

Z § 45 odst. 2 správního řádu vyplývá, že nemá-li žádost předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán žadateli nedostatky odstranit na místě nebo jej vyzve k jejich odstranění, poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků v této lhůtě; současně může řízení přerušit (§ 64 spr. řádu). **Výzva k odstranění vad je tedy správním orgánem podána poté, co mu byla doručena předmětná žádost.** Správní orgán by měl ve výzvě uvést konkrétně jaký nedostatek má podání a jakým způsobem (doplněním nebo opravou) ho lze odstranit. Současně se stanovením přiměřené lhůty k odstranění vad je možné řízení přerušit podle § 64 citovaného zákona. Při stanovení lhůty, kterou je podle § 39 odst. 2 cit. zák. možné rovněž prodloužit k odstranění vad, je nutno respektovat okolnosti daného případu závažnost těchto vad i obdobné dřívější případy. V daném případě však takto postupováno nebylo, neboť výzva správního orgánu vypracovaná dne 10. 12. 2014 a doručená žalobci dne 22. 12. 2014, aby v souladu s § 69 zákona o hmotné nouzi podal avizovanou žádost na tiskopisu předepsaném Ministerstvem práce a sociálních věcí a pro vyhodnocení nároku na dávku doložil údaje o jeho celkových majetkových a sociálních poměrech, včetně informace o jeho současném bydlišti předcházel zahájení řízení na žádost, aniž by byl dán zákonný podklad pro daný postup. Byť ze správního spisu vyplývá, že již dne 28. 11. 2014 žalobce telefonicky oznámil úřadu práce, že podává žádost o předmětnou dávku, toto jeho sdělení bylo charakteru oznámení, nikoliv oficiálního zahájení předmětného správního řízení. Ze soudního spisu správního vyplývá zjištění, že žalobce nebyl po podání žádosti o uvedenou dávku, tj. dne 29. 12. 2014 vyzván k tomu, aby doplnil zcela zásadní tvrzení o místě skutečného pobytu jako rozhodné skutečnosti pro rozhodnutí o žádosti. Především za situace, kdy o absenci této jediné konkrétní skutečnosti správní orgán opřel výrok svého rozhodnutí, měl být žalobce řádně a pečlivě poučen. Připouští-li soud nestandardní způsob jednání žalobce i v řadě jiných případů, neospravedlňuje tím správní orgán z porušování procesních pravidel zakotvených ve správním řádu ve shora naznačeném směru. Nutno zdůraznit, že i údaje uvedené ve správním spise jsou nelogické, jestliže na jedné straně tak jak již uvedeno výše ve vyjmenovaných správních úkonech poznamenal, že žádost byla podána dne 29. 12. 2014, na druhé straně ve výzvě ze dne 10. 12. 2014 vztahující se k žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc z důvodu újmy na zdraví uvádí doručení této žádosti dne 3. 12. 2014, přičemž v odůvodnění výzvy

odkazuje na § 69 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Popisovaný postup je tak nepřesvědčivý a nelogický.

Za tohoto stavu pak odůvodnění napadeného rozhodnutí není odrazem skutkového stavu věci a nemá oporu v listinných podkladech evidovaných ve správním spise. Úřad práce tak vydal rozhodnutí, aniž by se snažil k dané věci přistoupit jakkoliv individualizovaně zohlednit specifika dané věci. Za tohoto stavu je tedy jeho rozhodnutí nesprávné a nezákonné. Připouští-li soud nestandardní způsob jednání žalobce i v řadě jiných případů, neospravedlňuje tím správní orgán z porušování procesních pravidel zakotvených ve správním řádu ve shora naznačeném směru. Je třeba připustit, že žalobce popsal pravdivě okolnosti ohledně místa jeho aktuálního skutečného místa pobytu, což vyplývá z jeho podání ze dne 27. 11. 2014 a podání shodného obsahu ze dne 22. 12. 2014, na který se odvolal při podání žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc dne 29. 12. 2014. Nechtěl-li úřad práce žalobcově žádosti vyhovět bez dalšího a považoval jej za osobu bez přístřeší, u nějž by nevyžadoval splnění podmínky sdělení přesného pobytu, měl učinit místní šetření dle skutečností popsanych žalobcem, případně se s ním snažit spojit tak, aby zjistil místo pobytu žalobce v danou chvíli. Úřad práce však na tento postup rezignoval, výsledkem bylo vydání zamítavého rozhodnutí, v němž uvedl, že žalobce místo svého skutečného pobytu již od roku 2013 záměrně nesděluje. Z uvedeného vyplývá nezákonnost správního postupu, který nemá oporu ve spise a je založen na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci. Rovněž ze spisu nevyplývá, že by žalobce byl poučen o tom, že adresa místa skutečného pobytu je rozhodující skutečností pro stanovení nároku na dávku a její výši. Tímto žalovaný zatížil své rozhodnutí právní vadou mající vliv na zákonnost.

Rovněž správní orgán nechal bez povšimnutí, že žalobce v odvolání uvedl, že bez právní pomoci není schopen porozumět rozhodnutí úřadu práce, přesto žalovaný ve věci rozhodoval, aniž by odvolání obsahovalo konkrétní věcný odvolací bod.

Na základě výše uvedeného soud shledal vážné pochybení v procesním postupu správního orgánu I. stupně, které nebylo zhojeno ani rozhodnutím žalovaného, proto napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil správnímu orgánu k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 4 správního řádu). V dalším řízení žalovaný bude postupovat v souladu s vytýkanými vadami, které odstraní tak, aby procesní režim dle platného právního předpisu (zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů a § 69 odst. 1 zákona č. 111/2010 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů) byl řádně aplikován (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, 2 s.ř.s.

Žalobci byl v řízení soudního přezkumu ustanoven advokátem Mgr. Lukáš Míša, se sídlem Martinkova 854/5, 602 00 Brno, v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s.ř.s.). Soud proto určil odměnu jmenovanému advokátovi, a to za 3 úkony právní služby (převzetí a příprava věci, písemné doplnění žaloby ze dne 5. 10. 2016, účast u jednání u Krajského soudu v Brně dne 17. 8. 2017) po 1.000 Kč, tj. 3.000 Kč dle § 7 bod 3, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. b), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů a paušální částku náhrady hotových výdajů 3x 300 Kč, tj. 900 Kč

dle § 13 odst. 1 a 3 citované vyhlášky. Protože ustanovený advokát je plátcem DPH zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 325/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Částka daně je vypočtena podle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 1 citovaného zákona činí 819 Kč. Celková částka 4.719 Kč bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Brně dne 17. srpna 2017

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. Z.